

Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Факультет педагогіки і психології
Науково-дослідний центр «Сучасна дитина»

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської (з міжнародною участю)
науково-практичної конференції

«СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ»

BOOK OF ABSTRACTS

all-Ukrainian (with international participation)
scientific and practical conference

«MODERN SOCIOCULTURAL AND PSYCHO-PEDAGOGICAL PERSPECTIVES OF CHILD DEVELOPMENT»

19.04-20.04 2018
Тернопіль

Міністерство освіти і науки України
Тернопільська обласна державна адміністрація
Тернопільська міська рада
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Факультет педагогіки і психології
Науково-дослідний центр «Сучасна дитина»

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської (з міжнародною участю)
науково-практичної конференції

**«СУЧASNІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ
РОЗВИТКУ ДИТИНИ»**

BOOK OF ABSTRACTS

*all-Ukrainian (with international participation)
scientific and practical conference*

**«MODERN SOCIOCULTURAL AND PSYCHO-PEDAGOGICAL
PERSPECTIVES OF CHILD
DEVELOPMENT»**

19-20. 04. 2018

Тернопіль

СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КООРДИНАТИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ : Матеріали Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції (19-20 квітня 2018 року, м. Тернопіль) / За заг. ред. Б. Б. Буяка, В. М. Чайки, М. О. Орап. — Тернопіль : Вид-во Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2018. — 232 с.

Збірник матеріалів містить науковий доробок, представлений авторами в межах роботи Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції «Сучасні соціокультурні та психолого-педагогічні координати розвитку дитини». У тезах розкриваються основні теоретичні та практичні проблеми, що постають перед сучасною психологічною та педагогічною наукою і практикою в контексті змін соціокультурних умов розвитку дитин.

Видано в авторській редакції.

MODERN SOCIOCULTURAL AND PSYCHO-PEDAGOGICAL PERSPECTIVES OF CHILD DEVELOPMENT: Book of Abstracts all-Ukrainian scientific and practical conference (19 - 20, April, 2018, Ternopil) / B.B.Buyak, V.M.Chaika, M.O.Orap (Eds). — Ternopil: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, 2018. — 232p.

Book of Abstracts contains scientific achievements, presented by the authors within the framework of the all-Ukrainian (with international participation) scientific and practical conference "Modern sociocultural and psycho – pedagogical perspectives of child development". The thesis reveals the main theoretical and practical problems faced by modern psychological and pedagogical science and practice in the context of changes in socio-cultural conditions of the development of children.

Published in author's edition.

Матеріали затверджені рішенням Вченої ради
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, протокол № 10 від 27 березня 2018 року.

*Book of Abstracts approved by the Academic Council of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Record of proceedings No 10 dated March 27, 2018.*

ISBN 978-617-595-079-1

Акімова Н. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗУМІННЯ ЮНАКАМИ ІНТЕРНЕТ-НОВИН *	<i>Nataliia V. Akimova, PSYCHOLOGICAL FEATURES OF INTERNET NEWS UNDERSTANDING BY YOUTH</i>	9
Беспалько Г. М. ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ: ДИСКУСІЇ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПЕДАГОГІЦІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТтя *	<i>Hanna M. Bespalko, AESTHETIC DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOLS: DISCUSSIONS IN PATRIOTIC PEDAGOGY OF THE SECOND HALF OF THE XX CENTURY</i>	11
Бородулькіна Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ДИВЕРГЕНТНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ВАЛЬДОРФСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ *	<i>Tetyana A. Borodulkina, FEATURES OF THE DIVERGENT THINKING OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN IN THE CONDITIONS OF THE IMPLEMENTATION OF WALDORF PEDAGOGY IN GENERAL EDUCATIONAL INSTITUTION</i>	15
Волженцева И. В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОХРАНЕНИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ЗДОРОВЬЯ ПОДРОСТКА В СОВРЕМЕННОМ СОЦИОКУЛЬТУРНОМ ПРОСТРАНСТВЕ *	<i>Irina V. Volzhentseva, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF KEEPING EMOTIONAL HEALTH OF THE TEENAGER IN MODERN SOCIO-CULTURAL LIFE</i>	18
Гончаренко А. М. СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ *	<i>Alla M. Goncharenko, SOCIO-KULTURAL SPACE OF PRESCHOOL ESTABLISHMENT: TENDENCIES OF MODERN PRACTICE AND INNOVATIVE PROCESSES</i>	21
Гончаровська Г. Ф. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЕМОЦІЙНО-СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *	<i>Halyna F. Honcharovska, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF EMOTIONAL AND SOCIAL DEVELOPMENT OF A PRESCHOOL CHILD</i>	23
Груць Г. М. ДО ПИТАННЯ ВИХОВАННЯ ДОВІРИ У ДИТИНИ *	<i>Galina M. Hruts, ABOUT CHILDREN CONFIDENCE</i>	29
Дятленко Н. М. САМООЦІНКА ДОШКІЛЬНИКА: ВІД ДИФУЗНИХ ВІДЧУТТІВ ДО ПЕРШИХ УЗАГАЛЬНЕнь *	<i>Nataliya M. Dyatlenko, PRESCHOOL CHILD SELF-ESTEEM: FROM THE DIFFUSIONAL FEELINGS UP TO THE FIRST GENERALIZATIONS</i>	32
Жаркова І. І. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ *	<i>Zharkova I. Iryna, USAGE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS NATURAL COMPETENCE FORMATION</i>	35
Завацька Н. Є., Боярин Л. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦIAЛЬНО ДЕЗАДАПТОВАНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ ДІТЕЙ ІЗ ДИСТАНТНИХ СІМЕЙ *	<i>Natalia E. Zavatska, Liliya V. Boyarin, PSYCHOLOGICAL FEATURES OF SOCIALLY UNADAPTIVE BEHAVIOR OF CHILDREN WITH DISTANT FAMILIES</i>	39

Калмикова Л. О. ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛІНГВОДАКТИЧНОЇ ТЕОРІЇ * <i>Larysa O. Kalmykova, ABOUT FEATURES OF PSYCHOLINGUODIDACTIC THEORY</i> 41
Кальба Я. Є. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ КОНТЕНТ МЕДІА: ВПЛИВ НА СВІДОМІСТЬ ТА ПОВЕДІНКУ ДИТИНИ * <i>Yaroslava J. Kalba, MORAL-ETHICAL CONTENT MEDIA: THE INFLUENCE OF CHILDREN'S CONSCIOUSNESS AND BEHAVIOR</i> 43
Калюжна Ю. І., Тесленко М. М. ВІРТУАЛЬНИЙ СВІТ ІНТЕРНЕТУ ТА УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ: ПРОБЛЕМА ЧИ РОЗШІРЕНИ МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧASНИХ ПІДЛІТКІВ * <i>Julia I. Kalyuzhnaya, Marina N. Teslenko, THE VIRTUAL WORLD OF THE INTERNET AND UKRAINIAN YOUTH: A PROBLEM OR EXTENDED POSSIBILITIES FOR THE DEVELOPMENT OF MODERN TEENAGERS</i> 47
Карпенко З. С. ПРОБЛЕМИ МЕДІАСОЦІАЛІЗАЦІЇ В ЕПОХУ ПОСТ-ПРАВДИ * <i>Zinovia S. Karpenko, PROBLEMS OF MEDIASOCIALIZATION IN THE POST-TRUTH EPOCH</i> 50
Кихтюк О. В., Федотова Т. В. ДОВІРА ЯК СКЛАДОВА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКА * <i>Oksana V. Kyktyuk, Tatyana V. Fedotova, TRUST AS A COMPONENT OF MENTAL HEALTH IN ADOLESCENCE</i> 52
Кізь О. Б. УКРАЇНСЬКА ДИТИНА НА ШЛЯХУ ВІД ДЕПРИВАЦІЇ ДО ЖИТТЄЗДІЙСНЕННЯ * <i>Olha B. Kiz, UKRAINIAN CHILD ON THE WAY FROM DEPRIVATION TO LIFE REALIZATION</i> 56
Кікінежді О. М. ДРУЖНЄ ДО ДИТИНИ СЕРЕДОВИЩЕ: ЯКЕ ВОНО? * <i>Oksana M. Kikinezhdi, CHILD FRIENDLY ENVIRONMENT: WHAT IS IT?</i> 60
Климчук В. О., Горбунова В. В. ПОШИРЕНІСТЬ СИМПТОМАТИКИ ПТСР СЕРЕД ДІТЕЙ В УКРАЇНІ * <i>Vitalii O. Klymchuk, Viktoriia V. Gorbunova, PREVALENCE OF THE PTSD SYMPTOMS IN UKRAINIAN CHILDREN</i> 65
Колінець Г. Г. ПРОБЛЕМИ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ * <i>Hanna G. Kolinets, PROBLEMS OF TALENTED CHILDREN</i> 68
Комендацька М. С. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС * <i>Maria S. Comendatska, FORMATION OF THE PERSONALITY OF YOUNG PUPIL IN THE AFTERCLASSES TIME</i> 70
Коструба Н. С. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ * <i>Nataliia S. Kostruba, THE INFLUENCE OF SOCIAL NETWORKING ON CHILD SPEECH DEVELOPMENT</i> 72
Крутій К. Л. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІАГНОСТИКИ МОВЛЕННЯ ПАСІОНАРНИХ ДОШКІЛЬНИКІВ * <i>Katerina L. Krytiy, INTERPRETATION OF THE DIAGNOSTICS RESULTS OF SPEECH OF PASSIONAR PRESCHOOL CHILDREN</i> 74
Кузікова С. Б. КОРЕКЦІЯ Я-КОНЦЕПЦІЇ ЯК УМОВА ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТНОСТІ У ПІДЛІТКІВ * <i>Svitlana B. Kuzikova, CORRECTION OF I-CONCEPT AS A CONDITION OF CONFLICT SUPPLY IN ADOLESCENTS</i> 78
Лазор І. О. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНУ 80

«ПРО ОСВІТУ» * <i>Ivan O. Lazor, FORMATION THE PERSONALITY OF THE LECTURE IN THE CONTEXT LAW «ON EDUCATION»</i>	82
Левандовська І. З. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСНОВКИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛДЖЕННЯ СУБКУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ * <i>Iryna Z. Levandovska, METHODOLOGICAL BACKGROUND OF SOCIOLOGICAL RESEARCH OF SUBCULTURES IN THE PROCESS OF YOUTH SOCIALIZATION</i>	85
Лупаренко С. Є. АГРЕСИВНА МЕДІА-СФЕРА ЯК ОДНА З ПРИЧИН ВТРАТИ СПЕЦІФІКИ ДИТИНСТВА * <i>Svitlana J. Luparenko, AGGRESSIVE MEDIA-SPHERE AS ONE OF THE REASONS FOR THE LOSS OF SPECIFICITY OF CHILDHOOD</i>	88
Мерва Л. С. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» * <i>Lyudmyla S. Merva, TRAINING OF PRIMARY SCHOOL TEACHER TO WORK WITH TALENTED PUPILS TO REALIZATION THE CONCEPTION OF "THE NEW UKRAINIAN SCHOOL"</i>	92
Мешко Г. М., Мешко О. І., ЕМОЦІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ УЧНІВ – ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ДВІ ГРАНІ ОДНІЄЇ ПРОБЛЕМИ * <i>Halyna M. Meshko, Oleksander I. Meshko, EMOTIONAL WELL-BEING OF PUPILS – THE PSYCHOLOGICAL SECURITY OF THE LEARNING ENVIRONMENT: TWO SIDES OF ONE PROBLEM</i>	94
Мисан І. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСВОЄННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ * <i>Inna V. Mysan, PECULIARITIES OF LEARNING PHRASEOLOGICAL UNITS BY CHILDREN OF A PRESCHOOL AGE</i>	97
Митулинська О. Є. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧASNІХ МОЛОДІШІХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ У ГУРТКАХ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ * <i>Olena J. Mitulynska, SOCIALIZATION OF PRESCHOOL CHILDREN PERSONALITY IN THE CONDITIONS OF EDUCATIONAL SURROUNDINGS</i>	101
Михальчук Н. О., Івашкевич Е. З. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНЕ ОПАНУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК АКСІОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ * <i>Nataliya O. Mykhalchuk, Eduard Z. Ivashkevych, PSYCHOLINGUISTIC UNDERSTANDING OF READING ACTIVITY AS THE AXIOLOGICAL PROCESS</i>	104
Моначин І. Л. ОЗНАКИ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У СУЧASNІЙ ЧАС * <i>Inna L. Monachyn, SIGNS OF INTERNET ADDICTION AT THE PRESENT TIME</i>	107
Мосійчук Л. В. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ * <i>Leonid V. Mosiichuk, ORGANIZATION THE INDIVIDUAL WORK FROM PHYSICAL EDUCATION IN PEDAGOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS</i>	110
Назаревич В. В., Борейчук І. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФОТОГРАФІЇ В СИСТЕМІ АКТУАЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ ОСОБИСТОСТІ * <i>Victoria V. Nazarevych Iryna O. Boreychuk PECULIARITIES OF USING THE PHOTOGRAPHY IN PERSONAL RESOURCES ACTUALIZATION SYSTEM</i>	113

Ніздрань О. А. ПЕРША ЗУСТРІЧ ДИТИНИ ІЗ ПСИХОЛОГОМ: НАПРАЦЮВАННЯ ІЗ ДОСВІДУ КЛІНІЧНОГО ПСИХОЛОГА * <i>Oleksandra A. Nizdran</i>	117
<i>THE FIRST MEETING OF A CHILD AND A PSYCHOLOGIST: CLINICAL PSYCHOLOGIST'S WORK EXPERIENCE</i>	
Олексюк В. Р. РЕФЛЕКСИВНІ КОМПОНЕНТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ * <i>Viktoriya R. Oleksiuk, REFLEX COMPONENTS OF PEDAGOGICAL ACTIVITY</i>	122
Орап М. О. ДІТИ ТА ІНТЕРНЕТ: ПСИХОЛОГІЯ ЗМІН * <i>Maryna. O. Orap, CHILDREN AND INTERNET: THE PSYCHOLOGY OF CHANGES</i>	125
Павлюк Ю. І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОЦІННО-КОНТРОЛЬНИХ ДІЙ * <i>Pavlyuk I. Yuliya, PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF FORMATION IN CHILDREN OF PRESCHOOL AGE OF ASSESSMENT-CONTROLLING ACTIONS</i>	128
Періг І. М. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ДІСТАНТНІЙ СІМ'Ї * <i>Iryna M. Perig, CHARACTERISTICS OF PSYCHOEMOTIONAL DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOL-AGED CHILD IN A DISTANT FAMILY</i>	138
Писарчук О. Т. ОСВІТНЬО-РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТСТІ ДИТИНИ * <i>Pysarchuk T. Oksana, EDUCATIONAL-DEVELOPING ENVIRONMENT FOR PRESCHOOL EDUCATION AS FACTOR OF CHILD PERSONALITY DEVELOPMENT</i>	134
Підгурська М. В., Гусаковський О. Ю. КОНФЛІКТ ПОКОЛІНЬ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА * <i>Maria V. Pidgurska, Oleksandr Y. Gusakovsky, GENERATION CONFLICT AS A SOCIAL PROBLEM</i>	138
Проць Н. Я. РЕАЛЬНІСТЬ ПРОТИ ВІРТУАЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕРНЕТ-ЗАГРОЗИ * <i>Nadija Y. Prots, REALITY VS VIRTUALITY: PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF INTERNET-THREATS</i>	141
Пуйо О. І., до проблеми організації колективу дітей передшкільного віку * <i>Olha I. Puyo, TO THE PROBLEM OF THE COLLECTIVE ORGANIZATION OF CHILDREN OF PRIMARY AGE</i>	144
Ратушняк Н. О. ІНДІВІДУАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ * <i>Ratushniak O. Nataliia, INDIVIDUALIZATION OF INCLUSIVE EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE MODERN MULTICULTURAL ENVIRONMENT</i>	147
Ревасевич І. С. ВІКОВІ ТА ІНДІВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОЇ АДАПТОВАНОСТІ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ * <i>Iryna S. Revasevych, AGE AND INDIVIDUAL FEATURES OF PERSONAL ADAPTABILITY OF PUPILS IN THE CONTEXT OF THE EDUCATIONAL PROCESS REFORM</i>	150

Романюк Н. М. ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-СЕРЕДОВИЩА НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ *	<i>Nadija M. Romanyuk, INFLUENCE OF INTERNET-ENVIRONMENT ON TEENAGERS' PERFORMANCE IN EDUCATIONAL ACTIVITY</i>	154
Савченко О. В. РОЗВИТОК МЕТАКОГНІТИВНОЇ ПОІНФОРМОВАНОСТІ ПІДЛІТКІВ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ *	<i>Olena V. Savchenko, DEVELOPMENT OF TEENAGERS' METAKOGNITIVE AWARENESS AS A FACTOR OF OVERCOMING INFORMATION UNCERTAINTY</i>	157
Свідерська Г. М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЯК ЧИННИК УСПІШНОСТІ ПРОЦЕСУ УСИНОВЛЕННЯ *	<i>Galina M. Svyderska, PSYCHOLOGICAL SUPPORT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL ADOPTION</i>	160
Сеньовська Н. Л. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ЗІ СТУДЕНТАМИ ПОКОЛІННЯ Z (ВЧОРАШНІМИ ШКОЛЯРАМИ) *	<i>Nadiia L. Senovska, PECULIARITIES OF LECTURER'S WORK WITH STUDENTS OF GENERATION Z (FORMER PUPILS)</i>	163
Сіткар В. І., Сіткар Н. С. ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ- ТА МЕДІА-ПРОСТОРУ НА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧASNІХ ДІТЕЙ ТА ЇХ СУБКУЛЬТУРИ *	<i>Victor I. Sitkar, Natalia S. Sitkar, INFLUENCE OF THE INTERNET AND MEDIA-SPACE ON THE DEVELOPMENT OF MODERN CHILDREN AND THEIR SUBCULTURE</i>	166
Співак Л. М. ФЕНОМЕН ДИТИНСТВА У НАЦІОНАЛЬНИХ ВИМІРАХ *	<i>Lyubov M. Spivak, THE PHENOMENON OF CHILDHOOD IN NATHIONAL MEASUREMENTS</i>	171
Стандрет Г. Н. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧASNІХ ДІТЕЙ *	<i>Halyna N. Standret, FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN CHILDREN</i>	174
Степанова О. А. ПРОКРАСТИНАЦІЯ В СІМЕЙНОМУ ВИХОВАННІ *	<i>Olena A. Stepanova, PROCRASTINATION IN FAMILY EDUCATION</i>	177
Ткачук О. С. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ МУЗИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СУЧASNІХ ШКОЛЯРІВ *	<i>Olesia S. Tkachuk, USING OF MUSICAL REGIONAL STUDIES POTENTIAL IN PATRIOTIC EDUCATION OF MODERN SCHOOLCHILDREN</i>	181
Токарєва Н. М. СУБКУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ВУЛИЧНОГО МИСТЕЦТВА *	<i>Natalya M. Tokareva, SUBCULTURAL IDENTIFICATION OF ADOLESCENTS THROUGH STREET ART</i>	184
Турчак О. М. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНЯТ У КНР *	<i>Olesia M. Turchak, PECULIARITIES OF SOCIAL AND EMOTIONAL DEVELOPMENT IN PRESCHOOLERS IN PRC</i>	187
Угрин О. Г. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КІБЕРБУЛІНГУ У ВЗАЄМОДІЇ ПІДЛІТКА З ІНТЕРНЕТ- ТА МЕДІА-ПРОСТОРОМ *	<i>Olga G. Uhrynn, PECULIARITIES OF CYBER BULLING MANIFESTATION IN THE TEENAGER'S RELATIONS WITH THE INTERNET AND MEDIA-ENVIRONMENT</i>	190

Фурман А. В. СТУПЕНЕВІСТЬ СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТЬ В ОНТОГЕНЕЗІ ДИТИНСТВА ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СВІДОМОСТІ *	<i>Anatoliy V. Furman, STAGE BY STAGE FORMATION OF CONCEPTS IN THE ONTOGENESIS OF CHILDHOOD AS A FACTOR OF CONFLICT DEVELOPMENT</i> 192
Фурман О. Є. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ САМООЦІНКИ ДИТИНИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПОЗИТИВНОЇ Я-КОНЦЕПЦІЇ *	<i>Oksana Y. Furman, PECULIARITIES OF THE FORMATION OF CHILD'S SELF-ESTEEM AS A PRECONDITION OF POSITIVE SELF-CONCEPT</i> 199
Ханецька Н. В. АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦЛІСНОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАСОБАМИ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ ТА ПОЗИТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ Н.ПЕЗЕШКІАНА *	<i>Natalia V. Khanetska, ASPECTS OF DEVELOPING THE CHILD'S TOTAL PERSONALITY IN EDUCATIONAL SPACE BY POSITIVE PSYCHOTHERAPY AND POSITIVE PEDAGOGY OF PESECHKIAN</i> 203
Харченко Н. В. РОЗВИТОК МОТИВІВ АУДІЮВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *	<i>Nataliia V. Kharchenko, DEVELOPMENT OF MOTIVES FOR LISTENING IN CHILDREN OF A SENIOR PRE-SCHOOL AGE</i> 207
Чайка В. М. МЕДІА ЯК ВІХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОЇ ДИТИНИ *	<i>Chaika M. Volodymyr, MEDIA AS THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF A MODERN CHILD</i> 209
Чайковська Г. Б. СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ *	<i>Anna B. Chaikovska, OBSERVATION AS A CONDITION FOR FORMING ENVIRONMENTAL CULTURE OF PRESCHOOL-AGE CHILDREN</i> 213
Nataliya Chorna, PECULIARITIES IN THE INTERACTION OF CHILDREN USING INTERNET AND SOCIAL MEDIA	216
Шамне А. В., Денисенко Г. С. СУЧАСНЕ ДИТИНСТВО ЯК ПСИХОСОЦІАЛЬНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ І ІСТОРИЧНИЙ ФЕНОМЕН *	<i>Anzhelika V. Shamne, Denysenko S. Hanna, MODERN CHILDHOOD AS PSYCHOSOCIAL, CULTURAL AND HISTORICAL PHENOMENON</i> 219
Широкорадюк Л. А. ЛИХОСЛІВ'Я ЯК РІЗНОВИД ВЕРБАЛЬНОГО БУЛІНГУ *	<i>Liliya A. Shyrokoradjuk, ABNORMAL VOCABULARY AS A KIND OF VERBAL BULLYING</i> 222
Шульга І. М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА ПРИНЦІПАХ НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОЇ ОСВІТИ *	<i>Iryna M. Shulha, FEATURES OF THE ORGANIZATION OF THE HEALTH CARE ENVIRONMENT IN THE PRIMARY SCHOOL ON THE PRINCIPLES OF NON-DISCRIMINATIONAL EDUCATION</i> 225
Янкович О. І., Поліщук Н. А. БАГАТОВЕКТОРНІСТЬ ВПЛИВІВ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У ШКОЛІ ПЕРШОГО СТУПЕНЯ *	<i>Oleksandra I. Yankovych, Natalia A. Polishchuk, MULTI-VECTOR NATURE EFFECTS OF CHILDREN'S GROUP ON THE FORMATION OF THE PUPIL'S PERSONALITY AT PRIMARY SCHOOL</i> 227

Thus, we considered the essence of emotional health and problems having negative effect on it; for keeping emotional health, offered psycho-technology of multifunctional regulation which practical use is presented on a disk by sound color program complexes, with the summary, specifications and hygienic requirements to their use for the purpose of optimum response to a stress.

Гончаренко Алла Миколаївна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри методики і психології

дошкільної та початкової освіти,

Інститут післядипломної педагогічної освіти,

Київський університет імені Бориса Грінченка,

Київ, Україна

Goncharenko08@bigmir.net

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ПРАКТИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Дитину дошкільного віку доцільно вправляти у двох важливих галузях знань: у пізнанні своєї індивідуальності та умов життя, в яких перебуває. І на перше, і на інше можна й треба впливати. У який спосіб? Через дію, експериментацію, дослід, пізнання, що породжують здивування, впевненість, аналіз, зіставлення, спротив, підкорення тощо. Це все — життєдіяльність дитини, що має свої особливості у дошкільному закладі і вирізняється окремими компонентами (О. Кононко, 2003).

Перебування дітей в умовах дошкільного навчального закладу регулюється психофізіологічною характеристикою вихованців, потребою батьків, особливостями їхньої трудової діяльності, сімейного укладу тощо. Короткочасна присутність батьків, їхні контакти з педагогом викличуть у дитини відчуття захищеності, непорушність звичного товариства. За таких умов малюк без ризику й загрози збільшуватиме дистанцію між мамою та пізнанням нових умов життя у товаристві ровесників.

У подальшому батьки можуть самостійно визначати й узгоджувати з вихователями найбільш зручний для них час приходу дитини до групи та повернення її додому, однак не раніше початку роботи закладу (вікової групи) і не пізніше часу його завершення. Невіправданим є упереджені вимоги педагога щодо присутності всіх дітей до початку якогось процесу.

Розвивально-пізнавальна життєдіяльність поширюється на весь час перебування дитини у дошкільному закладі, oprіч сну. Відсутність жорсткої регламентації дозволяє почергове домінування організованих та само організованих, індивідуальних та групових, фронтальних способів педагогічного впливу. Вибір кожного диктується педагогічною метою, змістом діяльності, бажаннями та вподобаннями дітей.

Досить пошиrenoю й досі є така форма організації педагогічної роботи, як традиційне заняття. Вони почали утруднювати реалізацію особистісно орієнтованої моделі дошкільного виховання.

Термін «заняття» існує тривалий час, зберігається він і у період реформування дошкільної освіти, проте сучасне його тлумачення набуло варіантності. Ми пояснююмо ним будь-яку зайнятість малюка: самостійну або з ровесниками, за умови педагогічного впливу педагога чи без нього, заплановану чи спонтанну,

з проявами зовнішньої активності чи самозанурення. Фронтальні заняття у сучасній педагогічній практиці вважаються менш продуктивними, оскільки нерідко відсувають на другий план центральну фігуру освітнього процесу — окрему дитину.

Ефективнішим видається результат, якщо педагог буде вдаватися до мінімізації кількості задіяних дітей на занятті, його тривалості та змістового наповнення. Тенденції сучасної практики вивільнюють час дитини для самостійного пізнання, дослідження, вибору часу й місця своєї діяльності, надають можливість малюку вдатися до само дозування інформації, партнерів (А. Гончаренко, 2016).

Самостійна діяльність як процес самоорганізації дитини чи кількох дітей домінує у сучасному дошкільному просторі. Самостійна розвивально-пізнавальна життєдіяльність — це та природно прийнятна форма, що враховує бажання, наміри, інтереси, уподобання кожної дитини і підказує педагогам вектор її індивідуального розвитку. Так дитина стверджує свої життєві потреби, пізнає не лише навколоїшній світ, а й себе у ньому. Це потужна й бурхлива внутрішня дія, що назовні виходить невиразними або малопомітними дорослим проявами. Вона потребує не лише невтручання, а й пильною охорони, дбайливо-гостинного ставлення (О. Кононко, 2018).

Отже, різні способи і форми організації життєдіяльності дошкільників набувають поширення завдяки своїй ефективності у збереженні особистісного простору дитини, а тому мають домірно й доцільно використовуватися у дитячому бутті.

Alla M. Goncharenko,
Candidate of Pedagogical Sciences (Ph.D.),
Associate Professor at the Departament of Method
and Psychology of Preschool and Primary Education,
Kyiv Boris Grinchenko University,
Kyiv, Ukraine
Goncharenko08@bigmir.net

SOCIO-KULTURAL SPACE OF PRESCHOOL ESTABLISHMENT: TENDENCIES OF MODERN PRACTICE AND INNOVATIVE PROCESSES

It is expedient to set the child of preschool age in two important areas of knowledge's: in cognition of the individuality and terms of life, in which is. And on the first, and on other it is possible and needed to influence. In what method? Because of act, experimentation, experience, cognitions, which generate a surprise, confidence, analysis, comparison, resistance, submission and others like that. It all is vital functions of child which has the features in preschool establishment and selected separate components (O. Kononko, 2003).

The stay of children in the conditions of preschool educational establishment is regulated psikhofiziologichnoy description of pupils, necessity of parents, by the features of their labor activity, domestic mode, and others like that. Brief presence of parents, their contacts with a teacher will cause for a child feeling of protected, inviolability of usual society. On such conditions a kid without a risk and threat will increase distance between a mother and cognition of new terms of life in society of persons of the same age.

In subsequent parents can independently determine and agree about a with educators most comfortable for them time of arrival of child to the group and returning

of it home, however not early than a cut-in establishment (age-dependent group) and not later than time of his completion. Unjustified are the preconceived requirements of teacher in relation to the presence of all children to beginning of some process.

Developing-cognitive vital functions spread on all time of stay of child in preschool establishment, except for sleep. Absence of hard regulation is allowed by the by turn prevailing of the individual and group, frontal methods of pedagogical influence organized and organized. Choice each dictated a pedagogical purpose, maintenance of activity, desires and inclination of children.

Widespread enough and until now there is such form of organization of pedagogical work, as traditional employment. They bother realization of the personality oriented model of preschool education partly.

A term «employment» exists long time, he is kept in a period reformation of preschool education, however much his modern interpretation purchased a variant. We explain to them any employment of kid: independent or with the persons of the same age, on condition of pedagogical influence of teacher or without him, planned or spontaneous, with the displays of external activity or immersion.

Frontal employments in modern pedagogical practice are considered less productive, as quite often move aside the central figure of educational process — separate child on the second plan.

The more effective is seemed by a result, if a teacher will come running to minimization of amount of the involved children on employment, his duration and semantic filling. The tendencies of modern practice free time of child for independent cognition, research, choice of time and place of the activity, give possibility a kid to be succeeded to dosage of information, partners (A. Goncharenko, 2016).

Independent activity as process of samoorganizacii of child or a few children prevails in modern preschool space. Independent developing-cognitive vital functions — it and naturally acceptable form, which takes into account a desire, intentions, interests, inclination of every child, and prompts teachers the vector of its individual development. So a child asserts the vital necessities, cognizes not only outward things but also itself in him. It is a powerful and stormy internal action which outside goes out inexpressive or barely visible adults by displays. It needs not only non-interference but also intent guard, careful relation (O. Kononko, 2018).

Consequently, different methods and forms of organization of vital functions of under-fives get distribution due to the efficiency in the maintainance of personality space of child, and that is why have commensurable and it is expedient to be used in child's life.

Гончаровська Галина Федорівна,
кандидат психологічних наук,
викладач кафедри практичної психології,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
galja_from_ua@ukr.net

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЕМОЦІЙНО- СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У Базовому компоненті дошкільної освіти України, а також у програмах навчання й виховання дітей відповідного віку: «Впевнений старт», «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Українське дошкілля» та Концепції Державної